

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo

Naročnino prejema opravništvo
administracije in ekspedicija na
štem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 " 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolinem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Na tleh leže Slovenstva stebri!

Vsakemu pravemu rodoljubi prihaja tesno pri srcu in nehoté se mu vlije solzica tuge in žalosti, ako premišljuje črno nemilo osodo našega malega, zadnje čase od zunanjih sovragov in od lastnih sinov tepenega naroda, nad katerim drži še povrh vseh nesreč nemila smrt, Damoklejevemu meču enako, svojo strupeno kosó. Zdi se človeku, kakor da bi se vsi sovražni elementi v tem zedinili, prej ko mogoče uničiti mili naš narod. In to je doseženo, ako padejo stebri Slovenstva. Neposredno je v to svrhu bela žene s svojo kosó od l. 1871. storila svoje; pridno so jej posredno gladili pot domači in tuji sovražniki. Kdo dvomi nad tem? Kdor ni udarjen s slepoto, mora nam pritrditi.

Pravo so zadele „Novice“, ki popisovaje zadnje dni in pogreb neumrlega našega dr. Etbina Coste, pridejo do žalostne izpovedi, da so se domači in tuji sovražniki njegovi složno trudili tega moža pod zemljo spraviti. Ali se ni l. 1871., ko smo jokali za dr. Lovro Tomanom, pripisovala smrt njegova ensko črvu, ki je razjedal njegovo rahločutno, plemenito, do zadnjega dihleja za domovino najbolj vneto srcé, ko je moral za svoje duševno in materijalno žrtvovanje za ljubljani svoj narod namesto hvale požirati grenki strup pušic, ki so od nekterih lastnih bratov, toči enako, padale nanj?! In najvrednejšemu njenemu sinu ni bilo dano umreti v naročju svoje matere Slovenije!

Padel je l. 1871. mogočen steber Slovenstva. Ves narod ga je objokoval, in po nje-

govni smrti še le čutil nepopisljivo zgubo njegovo za naš mili, zatirani narod! Ali vendar tolažili smo se s tim, da imamo še očeta Bleiweisa, da imamo še dr. Costo, da nam je Bog zgubo Tomana vsaj nekoliko povlajšal s prihodom dr. Radoslava Jakoba Razlaga, katerega je ves narod z največim zaupanjem in z največim spoštovanjem sprejel. Britka prevara! Iz tolikanj čislane moža v kratkem postal je izdajica naroda! Komu bi ne krvavelo srce tudi po tej zgubi?

Zedinimo se! Neudajmo se! bila je parola r. neumrlega Tomana. Njegov navdušeni glas prediral je v srca Slovencev in magnetu enako jih vlekel k slogi — edinosti. Costa stal mu je z vsemi svojimi duševnimi močmi krepko na strani; narod se je bil vzbudil in se jel v ogromnih četah po taborih zbirati okolo svojih voditeljev s klicem:

Zedinimo se! ne udajmo se!

Toda vnel se je bratovski prepir, začel je razjedati vse, kar so s tolikim trudom zidali in priborili za narod voditelji naroda. Pri volitvah začeli smo propadati, dokler nismo za kupčijsko zbornico čisto propadli. Ti nesrečna nesloga! kam si vendar pahnili mili naš narod? Kdo je v stanu preračunati prežalostne tvoje nasledke?

In če tudi v medsebojnem, bratovskem boju povsod zgublamo tla, in če nas tudi povsod tepe sovražnik in zadevajo strašne zgube, — vendar v svoji preslepljenosti tisti nekteri domačini, ki so netilo nesloge vrgli med narod, nočejo priti k spoznanju, da, če takó ide naprej, nikoli ne dosežemo svojega

cilja, temuč v bratovskem boju — najdemo grob. —

Kliče se že dolgo časa k slogi od naše strani, a odgovarja se nam, če tudi bolj v spravljeni in mirni besedi: mi ne odstopimo za ped od svojega teréna in svojega prepričanja. Tedaj: mi ostanemo zamorci, kateri se umiti ne dadó.

Toda, bratje, glejte! Ako vam je res narod pri srcu, in ga v resnici ljubite, ne odlašajte nam podati v resnično spravo svoje roke. Z nami se lahko spravite, mi ne terjamo nemogočih pogojev te medsebojne sprave, ktera nam od dne do dne prihaja tako potrebna, kakor ribi voda. Neha naj razpor! Liberalci naj brani klerikalca, klerikalec naj brani liberalca, in obadva naj branita slovenski jezik, slovensko véro, slovensko poštenje! V tem stavku je zapopaden ves načrt sprave resnične in dolgotrajne.

Naša majka „Slava“ je sosebno od leta 1871. zméraj zagnjena v črni plašč žalovanja zaradi tolikih žrtev, ki jih je od nje tirjala smrt. Zgubili smo prezgodaj, veliko prezgodaj v malo več kakor štirih letih sloveče, za narod neutrudljive močé: dr. Lovro Tomana, Okiškega, Janežiča, Lesarja, Oroslov-a Cafa, Rozmana, dr. Hrasta, Dirwirta, dr. Vončino in sedaj, tužna nam majka! — dr. Etbina Costo. Ostal nam je še edini steber, oče Bleiweis. Kaj bi sedaj narod počel, ko bi še njega ne imeli! Bog ga ohrani nesrečnemu našemu narodu še veliko let!

Nikdar ni bil tedaj naš narod, odkar se je bil zbudil, še tako opustošen, kakor je dan

Hanani,

ali

poslednje dni v Jeruzalemu.

(Spisal E. Guenot — poslovenil F. Jaroslav.)

III.

Gostba Saducejevca.

Dolgo je trkal Grk, preden je pritekel sluga odpirat. Karikelj pové, da je povabljen, in sluga ga pelje v gostilno dvorano. Ko so se duri odprle, je kar vid vzel Karikelju, kajti neštevilni bliščeči žarki odbijali so od dragocennih zlatih in srebrnih vaz, skled in čaš. Družba je vesela, živahna. Na mizi stojé najokusnije jedi, tudi take, ktere prepoveduje postava judovska. Domačin in gostje so belo oblečeni in venčani. Petje deškega zbora ljubenzljivo bije na ušesa, sluga pa napajajo zrak z najprijetnišo vonjavo.

Opazivši domačin novodošleca skoči od mize, poljublja ga in vesel vsklikne: „Na zdravje, mili prijatelj! Nisem se nadjal, da te hočem tako brzo videti in sprejeti v Jeruzalemu. Dobro došel!“

„Tudi jaz se nisem nadejal, da bodeš vselega in vedrega lica, kedar pridem“, smehljaje odgovori Karikelj. „Ti si prvi vesel človek v mestu, kar sem jih srečeval do sedaj.“

Karikelj mora poleg domačina sesti. „Moj gost iz Rima, o katerem sem vam pripovedoval“, tako Dema predstavi novodošleca svojim gostom. „Prijatelj, kajne, da sva se dobro imela v Rimu?“

„Eno čašo na dobrodošlico!“ začuje se ob omizjih.

„Koliko dni si že na Judovskem?“

„Deset dni.“

„Kako hitiš! Jaz pa sem še le štiri dni doma. No, saj znaš, da jaz nimam rad težavnega potovanja, ker presilno utruji.“ Sedaj Saducejec Grku nudi jedi in pijače. Da čaše niso stale prazne, za to so skrbeli pazljivi sluga, in da niso bile prepolne, za to so skrbeli pivci. Karikelj popraša tudi po rodbini prijateljev. „Abigail, žena moja, in Dina, hči, ste zdravi“, odgovori Dema; „jutri te predstavim. — In kaj je novega ob Tiberi? Kaj dela Karin? Ali je v Rimu? Pa živahni Lucij? Kedar sem se odpravljaj iz Rima, zatrjeval je, da pojde v letni dvorek tiburski.“

„Oba še, kakoršna sta bila takrat.“

„In kako se godí ostremu Titu Vokonciju?“

„On še vedno dirja za modrijani, oni pa za njim. Govorilo se je, da sprejme deželno poglavarstvo nekje. Toda cesar se je boje spremislil; poslal ga je na Germansko.“

„Da ostane ljudski zagovornik, ne?“

„Če mu smrt boljše službe ne preskrbi“, s pomenljivim smehom dostavi Karikelj.

„Kaj smrt, to in pa nič“, strastno seže v besedo Dema. „O življenju se rajše razgovarjavaj, o onih blaženih tednih, ktere sva bila preveseljačila v Rimu. Škoda, da sem tako zgodaj moral iti iz veličanskega mesta.“

„E, utolaži se, saj si vse eno prijetniše živel, nego tugujoči tvoji tovariši, ki so cele ljube dneve tugovali in javkali.“

„Kajne! O, midva sva si enaka. Čemu bi se človek kislo držal zastran onega, ki se ne dade predrugačiti? Vedi, jaz sem slabi vspeli našega poslanstva kmalo izbil iz glave. Sedaj še le, srečno povrnivši se od tega tako nevarnega posla, znam ceniti naše življenje, in zato ga tudi uživam z mnogo večjo slastjo.“

„Kaj, kakovo nevarnost meniš?“

„Verjemi mi, mili moj, da sem bil vesel,

danes, in nikdar ni potreboval tako krvavo edinosti in sloge, kakor je potrebuje dan danes, ko leže podrti stebri Slovenstva!

Zatoraj naj zbirajo se vsi Slovenci, edni in slojni okolo našega edinega stebra, našega slov. očeta, dr. Bleiweisa. On si naj izbere, kot prileten in izkušen oče, vse svoje sinove pod svoje očetovske peruti; on naj postavi možé, narodu slovenskemu prihodnje voditelje našega milega naroda, pod geslom: „Vse za Boga, domovino in cesarja!“ Pod tem geslom najdemo vsi Slovenci, — liberalni in klerikalni, poroštvo bolj bodočnosti in slave našega razkosanega naroda. V to ime pomozí nam mili Bog in sloga Slovencev.

Peró mi zastaja dalje govoriti o medsebojni spravi, samo to rečem: Bog daj, da bi se kmalo videli vsi slojni in edini pod eno zastavo; Bog daj, da bi nas smrt dr. Etbin Coste združila v eno dušo in eno telo! In potem, kdo se bo bal dušmanina?!

V to ime pomozí Bog in sreča junaška. —
— draški. —

Politični pregled.

V Ljubljani 10. februarija.

Avstrijske dežele.

Na Dunaju je veliko hrupa naredila neka brezimna brošura o prenapredbi avstrijske artilerije. Pisatelj te brošure je neki nadvojvoda Janez Salvator, ki je še le 22 let star, pa je izvrsten artilerijski častnik. V tej brošuri priporoča tesno zvezo Avstrije z Rusijo, ker le ta zveza bila bi porok srečne bodočnosti avstrijskega cesarstva. O Prusiji piše, da je za celotni obstanek Avstrije silno nevarna. Pa avstrijski narodi še vedno skupaj držé in so tako tesno med seboj zavezani, da Avstrija propadu še ni tako blizu, kakor ménijo njeni sovražniki. Vojska pa bo morala biti, ker Nemčija tako strašno preži po podonavskih deželah in je za Prusijo potrebno, da se razširja tudi proti izhodu.

O ministerstvu se „Germaniji“ z Dunaja poroča, da se ne more dolgo več držati in da Koller pa kardinal Rauscher bodeta pri sestavi novega ministerstva imela odločilno besedo. Kaj prav posebnega pri tem je to, da tudi „N. Fr. Presse“ kar brez ovinka priznava, da obnovenje kabineta z novimi krepkimi osebstvi je potrebno.

O Offenheimovi pravdi je brati, da bode sodnija porotnikom stavila 12—15 vprašanj. V pondeljek se bodo ta vprašanja naznanila, in bo državni pravdnik stavil svoje predloge. Dr. Neuda bode govoril v torek. V sredo se bosta državni pravdnik in zagovornik zavračala, v četrtek pa ali v petek bode sklenjena razsodba.

Ogrsko ministerstvo misli precej po končani splošni budgetni razpravi odpovedati se, poprej pa od deakovcev zahtevati, da sprejmo budgetne predloge. Vprašanje pa je, če imajo deakovci še večino v zboru.

Vnanje države.

Na Španjskem so Karlisti 3. t. m. pri Esteli pridobili sijajno zmago. 5 do 600 alfonsistov je ostalo mrtvih in prišli so Karlistom tudi 4 Kruppovi topovi s streljivom in vso priprago. Tudi Loma je bil od Karlistov premagan in se je iz Zarauze in Guipuzcoe zopet umaknil. Alfons se je vrnil v Madrid, ker menda previdi, da zanj ni varno ostati pri vojui, ki je vedno tepena.

Angleška vlada se nikakor noče vdeležiti nadaljevanja bruseljske konferencije v Petrogradu, ker po njenem mnenju nasvetovani predlogi dajejo potuho vojskoželjnim državam, branijo pa napadenim narodom po svoji moči in zmožnosti braniti se. Pravijo, da prvi načrt teh konferencij je osnovala Pruska in je Rusija le prevzela nalogo priporočati jih še drugim vladam.

Turška vlada še zdaj ni kaznovala podložnikov svojih, ki so zakrivali podgoriško umorijo, in prepir med njo in Črnagorci se utegne zopet vneti.

Srbska skupščina je sprejela predlog vojnega ministra graničarskim stražnikom v roke dati orožje in streljiva. Predlog nekega poslanca, da naj se za politiške pregreške vpejlajo porotne sodnije, se je izročil ustavnemu odboru.

Izvirni dopisi.

Iz Loške okolice, 7. febr. (Nekoliko o Loški čitalnici). — „Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci“ — ta izrek neumrljivega Horacija je bil na Slovenskem vtelesen po vstanovitvi narodnih čitalnic. Po namenu svojih ustanoviteljev bi imele biti

naše čitalnice ognjišča, pri katerih naj bi se po vedrilno-izobraževalnih sredstvih netil in redil ogenj blazega rodoljubja, da bi se v plamečih žarkih stvarilno razlival v resne čine narodnega delovanja. Žalibog, da se je nesrečna „Eris“ polastila tudi tega polja ter celó društveno narodno življenje otrovala s pogubljivim duhom prepira in strankarstva. To se je pokazalo pri zadnjem občnem zboru tudi v Loški čitalnici. Voljen je bil z neznatno večino nov odbor, najboljše rečem, nihilistične barve, s prejšnjim, vsega spoštovanja vrednim predsednikom. Neka ločina loških lahkomišljenih objednežev si je že delj časa na vse kripnje prizadevala v svoji slepi nadutosti in otročarijski nagajivosti čitalniško voditeljstvo priigrati si v svoje roke, da bi potem s čitalnico delala, kakor s... ja z mehom. Načelnik tej krtovi zalegi je neki kodeljoglavnež, brezposelni profesor imenovan. Svojih moči menda ne more vporabiti v drugo opravilo, nego da prav prostomavtarsko vganja strankarstvo in rovarstvo med tamošnjimi narodnjaki. —

Njemu vreden pristaš in postrežljiv podajač je nek „homo rufus“, ki se tudi v narodne reči rad vtika, pa mu je za narodnost toliko mar, kakor za predivo takrat, ko je bil šel v poljansko in selško dolino pri zadnjih voltvah agitirat za nemškutarske kandidate, češ, da gre prodajat predivo. Ta človek nosi rodoljubje v svojem zalem trebuhu; ako namreč maseljčka med Slovenci, je Slovenec, celo klerikalec; duh nemškutarjeve pečenke ga pa tako omami, kakor gad ferfolečega metulja, sam se mu vsili v povoljno porabo. Dokazov za te trditve imamo toliko, da bi mu zlomili vrat, ko bi ga z njimi obsuli. — Tres faciunt collegium, veli pregovor; da toraj tej družini ne bo manjkalo popolnosti, pristaviti ji moram še tretjega pajdaša. Ta se loči od opisanih dveh v tem, da ja še bolj originalen in se ponša tudi s častjo mestnega in čitalniškega odbornika. Dušo, pravijo, ima meseno; možgani njegovi tudi boje niso iz navadne robe. Živi in dela toraj le za materijalnost. Besede njegovega navadnega govorjenja so: jed in pijača. K večemu v mestnem odboru se včasih vzdigne mlatit prazno slamo, da vse okrog prši smetja in plev. Za narodno stvar gori tako, da bi jutri dal obesiti na svojo hišo prusko zastavo, ko bi mu za to hotel nemški Mihelj pomagati iz dolgov. En glas je, da je

ko nas je cesar spustil in je glava moja še čepela med ramenoma.“

„O povedi, povedi“, prosi Karikelj, „jaz še ne vem nič, kako se je vam godilo.“

Ostalih gostom je bilo znano vse to, pričeli so toraj svoje pogovore, Dema in Karikelj pa sta se pomaknila drug k drugemu malo v stran. „Kakor že znaš, ljubi Karikelj“, pričel je Dema, „odpeljal se je bil Kaligula iz Rima niti zmenivši se za nas. Lazili smo za njim skoz Campanio od letnega dvora do letnega dvora, več tednov smo lazili za njim, ali nismo ga dobili na spregled. Tudi poganski poslanci aleksandrijski niso mogli priti do njega. Naposled se nam je posrečilo, da smo ga dohiti blizu Rima v letnem dvoru Mecenovem. Dovolil je vstopiti; vstopivši v letni dvor, zbog čegar krasote smo vsi strmeli, zapazimo, da so nam tik za petami Aleksandrinci. Načelnik njim bil je Apion, a nam Filo. Prestopivši nekoliko vrtov in dvoran, olupšanih s kipi, vazami in drugim lepotičjem, stopili smo pred cesarja sedečega sredi gledaliških igralcev in dvorskih nadzornikov, katerim je nekaj veleval. Cesar je visok a neukreten mož, vrat ima prekratek, oči vdrte in butaste; obraza je ble-

dega, bolj divjega, kakor se je bil privadil pred zrcalom, da bi podložnim tim večí strah zadajal. Divjost njegovo povekšujejo tudi redki lasje in gosta brada, oblečen je bil neznansko čudno, skoraj ne morem povedati: na pol ženski, znaš, pa niti po evropski niti po azijski. Misli si to stvar cesarsko v sprelepej svilenej suknji, ogrnjeno z ohlapnim dragocenim plaščem, v ženskih šolnah in nogovicah, misli si vse to, pa imaš Kaligulo, naslednika Tiberijevega in Avgustovega. Poklekivši in pozdravivši ga, zadril se je na nas: „Vi tedaj čestite bogove? Ti ljudje zaničujejo mene, ki me ves svet moli!“ Čuvši Aleksandrinci, kako se je zadril na nas, odmah dostavijo, da to ni še vse, da Judje tudi nočemo darovati za njegovo srečo in zdravje. Mi smo to laž odbili in povedali, da darujemo obilne darove za cesarja, da darujemo ob vsakej priliki, da smo darovali, kedar je bil cesarstvo nastopil, kedar je bil ozdravel in kedar je šel na Germansko. A Kaligula nam je ugovarjal, češ, da darovi, ki se neznanemu Bogu darujejo za njegov blagor, ne slavé njega. Nato je hitel v drugo sobo, da se je razgovarjal s hišniki, dal je ta

njim, a tik za nami Aleksandrinci. Naposled se je cesar obrnil proti nam ter je slovesno vprašal: „Zakaj ne jeste svinjine?“ Aleksandrinci so se na glas zasmejali. Mirno odgovoril je Filo: „Vsaka zemlja ima svoje običaje, Judje ne jedo svinjine, a Egipci bravine ne.“ „Prav imajo!“ zadril se je cesar, „kajti bravina ne velja.“ In divje krohotaje zbog svojega dovtipa dostavil je: „Tudi se pritožujete, da vam kratijo Alesandrinci meščanske pravice; dokažite, da jih imate!“ A ne da bi bil počakal, ko je pričel Filo iskreno in temeljito zagovarjati naše pravice, zdirjal je v drugo sobo, odpiral in zapiral okna, potem povrnil se še dosti miren in dejal Filu: „No, kaj bi radi?“ Filo pričel je znova prav potrpežljivo razlagati naše zadeve, a zopet je ali notranji nemir ali mržnja do nas drvila cesarja v stranske sobe. Povrnivši se čez nekaj hipov zadril se je tako grozno, da sem ménil, da me hoče mrtud polomiti. „Poberite se!“ zatulil je. „Ti ljudje so neumni, ne zlobni, ker ne sprevidijo, da sem bog in da mi gre božja čast!“ S tem nas je odpravil. Pred vratmi tolažil nas je Filo, da bode že Bog pomagal.“

(Dalje prih.)

pri zadnjih volitvah v obrtniško zbornico volil kandidate, ki jih je nasvetoval — mar „Slov. Narod?“ — a ne, „Laib. Tagblatt,“ njegov „leibjournal.“ Toda, pardon, za narod vendar vsaj rad pleše, pa ne v krogu poštenih narodnjakov in narodnjakin, n. p. v čitalnici, za ples dosti prostorni, na Štemarjih, ampak le v družbi svojih enakomiselcev, na kraji, ki si ga sam izvoli. 31. jan. se mu je posrečilo, svoje srbovite pete brusiti na čitalniške (?) stroške v ptujem prostoru. To je zbudilo med čitalniškimi udi pravično nejevoljo; 22 udov, med njimi najodličnejši svetni razumniki, so pismeno oporekali zoper to samovoljno ravnanje. Govori se, da je ta ples, v čitalniškem imenu, pa brez čitalniških udov narejen, prinesel precejšen deficit. Sliši se pa tudi, da ga hote osnovalci plesa velikodušno pokriti sami. Bomo že o priliki zvedeli, kaj je na tem gotovega. — Pa predalječ sem zašel od ljubeznive te triperesne deteljice, ki tako zelo v oči bode vsacega tukajšnjega pravega rodoljuba. Izreči moram svoje začudenje, da so mogli nekteri čitalniški udje v sebi tako zatajiti narodni čut, da so spravili v čitalniški odbor tako grozno ničljo, kakor je opisani, mož.

To je res madež za čitalnico, ki mora imeti in po večini svojih udov tudi ima svitli blesk narodnega značaja. Obžalovati je tudi, da se dajo opisani deteljici za nos voditi nekteri Ločani, ki kažejo še precej narodnega duha, pa nimajo dovolj trdne odločnosti in samostojnosti, edino narodni stvari posvetiti se v službo. Pošteni narodnjaki bodimo, ne pa uboge netopirske pokveke.*)

Iz Senožč, 7. febr. C. k. okrajni šolski nadzornik Demšar, je v istini zanemarjen pedagog, kar je pred nekaj časom „Slovenec“ v dopisu iz Vipave pisal. Čedalje slabše so tukajšnje šole. Da ne govorimo o prvem razradu posebej, kterega bi imel učiti noč in dan pijani učitelj, moramo konstatirati, da je tukajšnja trojerazredna šola v pravem pomenu besede sploh tisto ognjišče, kjer se mladina mesto izobraževati, demoralizuje! No! liberalci so jo izduhtali, da so celo šolo nemškutarskemu notarju Demšarju v naročje dali. Nadjali smo se popolno, da bodo tukajšnje šole po dohodu novega sodnika vsaj od one strani na boljšem, namreč, da bo učitelj Demšar iz sodnije v šolo poslan. Ali kako smo se zmotili, ter nikakor umeti ne moremo, kako sta se zagrizeni nemškutar in odlični rodoljub tako tesno spajdašila? Govori se, da ima notar Demšar eno policijsko številko za-se, ktera vest se je pri zadnjih volitvah za kupčijsko in obrtniško zbornico eminentno opravičila. Da notarju Demšarju svojemu učiteljskemu poklicu, kterega le prav po starem slabem kopitu zapopada, nij mogoče zadostevati, to nam je tudi popolno jasno, ker več časa v sodnji ko v šoli porabi; on je vesoljni pooblastenec, „curator ad actum“, sekvester, oskrbnik od konkurznih premoženj itd. itd., in cele rajde ljudi ga pred odhodom v šolo in pri dohodu iz šole čaka; zgodi se tudi mnogokrat, da stranke med učnimi urami šolo motijo. Po vsem se nam tedaj ne zdi odveč, da resno željo izrazimo, da bi naš krvavo zasluženi denar, od kterega se Demšar-ja, kot učitelja in nadzornika čez tisuč gold. na leto prime, ne bil zastonj proč vržen, ter tirjamo, da so učitelji v prvi vrsti tisti možje, kakor nam jih dotični zakoni opisujejo, namreč učitelj ima nalogo, izročeno mu mladino npravno in krščansko odgojevati, njene duševne djavnosti razvijati, jih

za prihodnjo izobraženost vsakemu človeku potrebnih vednosti in gibčnosti pripravljati, in jej podlago v dosego čvrstega človeka in vrlega reda v občinstvu prisvojovati. To so glavna načela vestnega učitelja, ne svoj poklic s postranskimi posli zanemarjati, in iz talentiranih otrok same izrodke izgojevati.

Čudom čuditi se slednjič moremo in moramo, da naš sicer marljivi krajni šolski nadzornik, ob enem tudi ud c. k. okraj. šols. sveta, se kar nič več ne zmeni za svoj poklic; če se on v šoli prepričati ne zna ali noče, kako da so šole podkovane, naj stopi pred in po šolskih učnih urah v šolsko poslopje, ter videl in slišal bo, da je ta šola bolj menežeriji kot pa šoli podobna.

Iz Dunaja, 7. februarja. Srce, mi žalosti zastaja, ko te vrstice pišem. Ker mora on počivati v hladnem grobu, kterega ves narod slovenski pogreša. Došla mi je po prijatelji neizrečeno žalostna novica, da gosp. dr. Coste ni več med živimi. Smrt nemila vzela ga je prezgodaj iz tega sveta, bil je on pravi steber Slovencev; bela Ljubljana, malo imaš v svojem vrtiču tako vnetih, marljivih sodelavcev nego rajni! Bil je vnet delavec, iskren sin svoje domovine, zraven pa tudi zvest sin sv. katoliške cerkve. Narod slovenski mu bode hvaležen, ko bode že mnoga leta trohnel v hladnem grobu, njegove zasluge ga bodo slavile, ko bodo njegove roke že razpadle. Kar je on za svoj narod storil, to ne bo ž njim v grobu, ampak v spominu bode, dokler narod slovenski živi.

Iz Mittweide (na Nemškem) 4. febr. Tukajšni rodoljubi so ustanovili društvo pod imenom „Gesellschaft für die Volksbildung“. Namen tega društva je širiti omiko in vednost med prostim narodom. Čeravno tukaj šole bolj obiskujejo kakor na Slovenskem, je poduk vendar še jako pomanjkljiv, posebno znanja računstva še mnogim primanjkuje. Imel sem priliko opazovati učence v meščanski šoli, ki v 12. in 13. letu še deljenja ne znanjo. Vsled tega je bila živa potreba vstanoviti omenjeno društvo, ki naj bi odpravljalo pomanjkljivost v omiki med narodom. Poglejmo nekoliko, kako misli društvo doseči svoj namen.

1. Udje plačujejo v društveno blagajnico določen znesek, s katerim se kupujejo knjige za društveno knjižnico in plačujejo učitelje, da podučujejo šoli že odrastlo mladino v potrebnih vednostih. Nekteri udje učitelji in tukajšnji tehniki pa podučujejo zastonj.

2. Društvo širi oliko med narodom z razlaganjem raznih kmetijstvu in obrtnijstvu potrebnih véd.

Da-si je blag namen tega društva, se je vendar že va-nj vcepil sad liberalizma in materijalizma. Neki učitelj na tukajšnji tehniki skuša v tem društvu mladini v srca vcepiti materijalizem.

Tudi v slovenskih mestih bi bila potrebna enaka društva, da bi gojila vede in širila vednosti pa domoljubje med slovenskim narodom. Slovenski rodoljubi! na noge tedaj in ustanovite enaka društva; vaš trud ne bo zastonj in slovenski narod se vas bo spominjal, ko vas bo že krila črna gomila.

Učitelji na slovenskih ljudskih, meščanskih in srednjih šolah, potrudite se, če tudi podučujete nekoliko časa zastonj. Drugi rodoljubi pa jih podpirajte z denarjem in dobrimi sveti. Bolj če se bo ljudstvo izobraževalo, manj se bo dalo tujcu za nos voditi. Vem, da je težavno tako društvo osnovati, toda ne ostrašite se.

Ker ravno o društvi govori, naj naznanim, da tukajšnji Slovani, zlasti Poljaki, so osnovali dijaško društvo „Ognisco“ (Ognjišče), kterega namen je slovanske dijake soznani z literaturo slovanskih narodov.

Druzega novega ne vem pisati, obhajajo se pa sedaj tudi tukaj ravno tako pustne veselice, kakor na Kranjskem, in včasih tudi ne gre vse po redu. Tako je pred malo časom pri nekem plesu prišlo do prepira, sliši se, da so tudi klofute letele. Pa se ve, da Nemci nočejo vedeti tega, kar se godi na njihovi, pač pa, kar se godi na slovanski zemlji.

Z Bogom! Če vas je volja, še kaj prihodnjič*).

Domače novice.

V Ljubljana, 11. februarja

(Vitez Vesteneck), kakor se čuje, res ne bo prišel v nobeno preiskavo.

(„Sokolova“ maskerada) je bila po vsem krasna. V zalo in pustni veselici primerno okinčani dvorani in drugih čitalničnih prostorih se je gibalo okoli 400 ljudi, med njimi skoro večina jako elegantnih mask obojega spola. Zabava je bila živahna, za kar gre hvala aranžerjem in Tankovi restavraciji. Spodnji prostori gostilniški so bili med tem natlačeni drugih gostov, ki so pokopavali pusta do belega dné.

Razne reči.

— Ponarejeni bankovci. Iz Gorenjskega se nam piše: Kakor se pripoveduje, je po domače Hribar iz Zagorice vrnivši se iz Koroškega pil v neki gostilni v Kranjski gori 3 maslice vina in vsakega plačal z goldinarjem. To plačevanje se je gostilničarju zdelo sumljivo zato je to hitro naznanil žandarmeriji, ktera je prišla in pri njem našla 70 ponarjenih bankovcev. Za njim je imelo iz Koroškega priti ovsa za 1000 gl. Hribar reče, da je dal bankovce Majdnik iz Lesec, kterega so tudi vtaknili v ječo, v kateri je zarad ponarjenih bankovcev že nedavno bival, pa bil zopet izpuščen. Upati je, ako se to vresniči, da se skrivni družbi pride na sled, ktera je že toliko nič vrednih bankovcev spravila med naše ubogo ljudstvo.

— Na Dunaju so 7. t. m. pokopali viteza Ettenreicha, ki je l. 1853 prijel človeka, kteri je hotel cesarja zabosti. Pogreba se je vdeležilo čez 10,000 ljudi, v cerkvi sv. Karola so bili tudi cesarjevič Rudolf, nadvojvodi Ludvik Viktor, Karl Ludvik, Albreht Wiljelm, pa Rainer, ministri, vojaki itd.

— Prevzvišenega milostljivega škofa tržaškega, J. Legata, je v torek 9. t. m., mrtvud zadel.

— G. Jože Podgoršek, dosedaj suplent na učit. pripravnici, je imenovan za pravega učitelja na realki v Mitrovicah v Slavoniji.

— „Vaterland“ št. 37 je bil zarad pastirskega lista (!) chilenskih škofov konfisciran.

— Kitajski cesar je pred nekimi tedni umrl. Njegov naslednik je še le 5 let star. Umrl cesar je bil komaj 19 let star; vlado je nastopil v 6. letu svoje starosti. Vlado činske države je glava cele vlade in uprave, vsega javnega življenja činskega. Naziva se skratka „nebo“ (hvangti) ali „sin nebeški“, samega sebe pa zove moža osamelega (kvajin). Kot glavar verstva ima on edini pravico daro-

*) Nam bo drago! Podl. prejeli, pride na vrsto. Vredn.

*) Prosimo.

Vred.

vati nebu. Vsi možje med 16. in 60. letom mu morajo, če je potreba, služiti. Prestol je dedni, vladar imenuje svojega naslednika. Carovo venčanje se godi slovesno. Cesarski dvor ima 6 oddelkov in 5000 služabnikov. Dvorna etiketa ustanovlja tudi vsakodnevna jedila cesarjeva. Na eden dan je predpisano 30 funti mesa, 2 ovce, 2 kuri, 2 raci, mleko od 80 krav in 75 zveščičev čaja. Največjo čast v živa cesarjeva mati, pred katero se cesar sam 9krat k zemlji uklanja. Cesarjeve hčere se može s plemenitimi Mongolci in z Mandžu, kajti možitev s Kitajci jim ni dovoljena. Javne nesreče n. pr. sušo in dr. zakrivi boje cesar sam in se zato mnogokrat javno pokori.

— Luteranstvo je tako razkopano, da je protestanski papež, stari Olem, potrebn spoznal svoje ovčice opominjati, da naj verujejo v Boga in v božestvo Jezusa Kristusa.

— O minulih volitvah zvemo iz Zagorja za Savo še neko nepostavnost, ktere je bil kriv vodja ondotne tovarne g. Langer. Od okrajnega glavarstva v Litiji so bili namreč poslani volilni listi po pošti županiji zagorski, da bi jih razdelila. Na pošti pa jih je sprejel brez vednosti župana g. Dornika samostalno g. Langer in potem pobiral podpise za nemčurske kandidate. Županu je recepis še le čez dva dni prinesel podpisat, ko so bili že podpisani zopet v njegovih (Langerjevih) rokah. Evo, gospod državni pravdnik, gradiva za sodnijsko preiskavo zarad hudodelstva goljufije!

— Slabi sluh. Žena je bila obtožena tatvine ter se je imela odgovarjati pred porotniki. Vse priče bile so zoper njo tako, da ni bilo več upanja, da bi bila za nedolžno spoznana. Po glavni obravnavi vpraša predsednik, če se more še kako opravičiti. Žena je trdila še enkrat svojo nedolžnost in sklenila z besedami: „Bog sam bo priča moje nedolžnosti.“ Malo gluhi sodnik pa je naznanil v razvedrilo pričujočim s slovesnim glasom: „Po glavni obravnavi se ne sprejemajo več priče.“

— Grda pot. Hudodelnik, kterege so peljali pri slabem vremenu k vislicam, tožil je čez slabo pot. Eden stražnikov ga zavrne: „Kaj ti! Ti greš samo tje, a mi, mi bomo morali še nazaj iti!“

— Tudi dobiček. Lator-Mabourg zgubil je v boju eno nogo in njegov sluga se je zato jokal. „Neumnež“, djal je vojskovodja. „tebi naj bo ljubo; vprihodnje boš snažil samo en čevlji!“

Listnica opravištva.

Ker bo treba v kratkem za nove naslovne pole poskrbeti, prosimo, naj nam čč. gg. naročniki blagovoljno naznanijo, če bi bila kje kaka pomota, ali če sicer želijo kakega spremena.

G. F. K. na St. U. gori: Vašo naročnino smo prejeli, ter Vam list redno pošiljali, česar se toliko bolj gotovo spominjamo, ker je treba naslov vselej sproti pisati. Naznanite nam izostale liste, da Vam jih nadomestimo. Če imate sum, kje bi bil vzrok nerednosti, blagovolite nam naznaniti, da potrebno poskrbimo.

Č. g. M. C. v D. Naročnino prejeli, kar zahtevate, je sicer malo težavno, pa bo že kako. Č. g. A. T. na S. Naj bo do konca junija; upamo, da Vam bo prav.

Č. g. A. P. kapl. v B. Poslano 5. t. m. smo prejeli. Lansko leto ste poslali ravno toliko; s 5 gl. smo zadovoljni za celo leto.

Telegrafične denarne cene

10. februarja.

Papirna renta 70.—90.— Srebrna renta 75.85.— 1860letno državno posojilo 109 75.— Bankine akcije 964 — Kreditne akcije 221 25.— London 111 50.— Srebro 105.75.— Ces. kr. cekini 5 24 1/2 — 20 Napoleon 8.91.

Denarstvene cene. 9. februarja.

Državni fond.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	70.90	97 —
5% renta v srebru	75 85	75.85
Srečke (lozi) 1854. l.	104.50	105 —
„ „ 1860. l. celi	111.—	111.25
„ „ 1860. l. petinke	114.25	114.75
Premijski listi 1864. l.	141.—	140.50
Zemljiščne odveznice.		
Štajarske po 5%	93.—	94.—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	86.50	—
Ogerske po 5%	75.50	67.—
Hrvaške in slavonske po 5%	79 50	80 —
Sedmograške po 5%	76 —	76 50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	957.—	182.—
Unionske banke	99 25	99.50
Kreditne akcije	217.50	217.75
Nižoavstr. eskomptne družbe	180.—	182.—
Anglo-avstr. banke	127.—	127.25
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	164.—	165.—
Tržaške „ 100 „ k. d.	109.—	109.50
„ 50 „ „ „	53 50	54 —
Budenske „ 40 gl. a. v.	25.50	25 50
Salmove „ 40 „ „ „	33.—	33 50
Palffy-jeve „ 40 „ „ „	27.—	28.—
Clary-jeve „ 40 „ „ „	26 50	27.50
St. Genois „ 40 „ „ „	26.50	27.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	20 50	21.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	—.—	—.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.25—	5 25—
Napoleonad'or	8.90	8 91—
Srebro	105.75	105.85

Očitna zahvala.

Vsem, ki so rajnega našega nepozabljivega brata, oziroma svaka, gosp.

Jožefa Gnezda,

5. t. m. v tako obilnem številu k večnemu počitku spremili, posebno gosp. c. k. uradnikom, gospodičinam, odboru in pevcem slavne čitalnice, gosp. učiteljem in rudarski godbi izreka najtoplejšo zahvalo

žalujoča rodbina.

V Idriji 6. febr. 1875.
(12 1)

Gips! gips! gips!

Podpisani naznanjam čast. občinstvu, da imam veliko zalogo za kmetijstvo tolikanj koristnega gipsa, s katerim sem pripravljen tudi na vnansa noročila hitro in po volji gg. naročnikov postreči.

Franc Plahutar,
posestnik na Jesenicah
(Assling, Oberkrain.).

(9—1)

Oznaniilo kupčije.

Podpisani se zahvaljuje vsim p. n. naročnikom, ki so ga po več deželah počastili s svojim zaupanjem ter priporočali tudi nadalje svoje dobre izdelke ne le z železno mehaniko, temveč tudi dela po najnovejšem sistemu s posebnimi mehovi za večje izdelke; prevzema tudi vsakovrstne poprave orgelj.

Ferdinand Malahovski,
izdelovalec orgelj v Ljubljani.

(7—2)

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostni oznanjamo, da je umrla naša preljubljena žena, oziroma mati, gospa

Marija Jančar,

ktera je danes ob 3. uri zjutraj po dolgej bolezni v 60. letu svoje starosti v Gospodu zaspala, prejemša sv. zakramente za umirajoče.

Pogreb bode v torek 9. t. m. ob 3. uri po poldne iz velicega trga hiš. štev. 303.

Sv. maše bodo v mnozih cerkvah brane.

Pokojnico priporočamo blazemu spominu. (11—1)

V Ljubljani 8. febr. 1875.

Jakob Jančar,

mešč. pekovski mojster in hišnik,
soprog.

Egidi Jančar, **Josipina Jančar,**
sin. hči.

Zahvala.

Vsem, ki so rajno nepozabljivo ženo, oziroma mater, gospo

Marijo Jančar,

9. t. m. v tako obilnem številu spremili na pokopališče, zlasti častiti duhovščini, gospodom meščanom in pekomo pa katoliški družbi izreka najprisrčnejšo zahvalo

(10—1) žalujoča rodbina.

V Ljubljani 10. febr. 1875.

Za organista in mežnarja

se cerkvenim predstojništvom priporočuje pošten oženjen človek, ki že zdaj to službo opravlja. Več se zv. pri vredništvu. (6—2)

*odpisani si šteje v čast slavnemu občinstvu naznaniti, da je napravil v Ljubljani zalogo

prelepih z oljnatimi barvami
tiskanih podob
cerkvenega in svetnega pomena.

Podobe brez graje in napake v lesenih lepo pozlačenih okvirjih se prodajajo kolikor mogoče po nizki ceni. Ima podoba kako napako, ali če je bila na potu poškodovana, se vzame nazaj brez ugovora, ter se z drugo nadomesti, da se nam le v osmih dneh to naznani.

Podobe so vsakoršne velikosti, tedaj pripravne za cerkev, za nizke in visoke sobe. Zato jih priporočamo tudi kakor prav prilične spominke, darila za godove itd. — Da si zamorejo tudi manj premožni podobe omisliti, ne tirjamo vsega plačila na enkrat, ampak smo zadovoljni z mesečno plačo v osmih obrokih.

Zaloga podob je pri gosp. **Ludoviku pl. Marchetti-ju**, nasproti zvezdnega drevoreda v hiši banke „Slovenije“.

(67—11)

Ferdinand Rudl.